

kev v Okonni pridno popravljajo ter bo že kmalu zopet v lepem in dobrem stanju. Tudi ostali pogorelci so si že postavili nova gospodarska poslopja.

Št. Andraž pri Velenju. Pri nas se navadno malokdaj pripeti kaj posebnega, zato tudi ni novic iz našega kraja. Mirno živimo tukaj po naših prijaznih gričih. Zato nas je tem bolj iznenadilo, ko se je kar naenkrat pojavilo polno liberalcev, ki mislijo našo mladino menda požreči s prosvetnim društvom in društvenim domom vred. Le z resnico na dan, g. dopisnik, brez zavijanja in namigavanja. Radi bi vedeli, kje so tisti skriti nasprotniki, ki ovirajo in nasprotujejo delu mladine, ali kakor je g. dopisnik mislil prosvetnemu društvu. Saj pri nas vendar vsak otrok ve, da teh namišljenih nasprotnikov ni nikjer in da nikdo ne nasprotuje delu mladine. Praznih besed in napadov Št. Andražani ne potrebujemo, dejanj in zgledov kažemo! »Saj vemo, kdo je stalen naročnik »Domovine« in kateri so tisti, ki delajo na koru nemir med sv. opravilom.

Boč pri Poljčanah. (Planinsko veselje na Boču.) Dolga procesija Križevljanov je 2. t. m. obiskala Ložno, da pove Materi, ki kraljuje na tej višini, svoje želje. Nehote nam je uhajal pogled v stran od procesije po zeleni pokrajini, ki jo je obsevalo žarko julijsko solnce. Planine so prosile: prid' sem, nižave sin! Poslušal sem in ni mi žal. Po senčnem pobočju bočkega masiva sem koračil k bočkemu kralju Mihcu, kjer so vabile rdeče črešnje na zabanje. Ker že dolgo nisem bil pri logarju, sem jo mahnil kar naravnost po steni na vrh Plešivca. Po kamenju sem skakal in se poganjal navzgor. Mašine so se mi ponujale. Krasen vzduh me je objel v višini. Prijeten sever me je hladil pri hoji po grebenu. Krasen je Boč pozimi, poln mlačnosti poleti. 22. t. m. imaš priliko, da se prepričaš na lastne oči in ušesa, da je na Boču vir zdravja in veselja. Pojdi na bočko proščenje in zajmi prav globoko iz tega neusahljivega vira. Če bo prihodnje nedeljo dež, pridi pit iz tega božjega vira 29. t. m. Na sigurno svidanje! Še nekaj! Ne hodi sam, da se ne zgubiš! Vzami s seboj vsaj enega tovariša! Bo Ti hvalo pel, ko bo z gore šel.

Pišce. Hitro, hitro, čas beži! Res skoraj že več ne vemo, kdaj smo se zadnjič zglasili, g. urednik. Marsikdo bo celo mislil, da smo s Friclno vred vsi pomrli, ali se pa spravili nad butalski gnoj ter nimamo časa za kaj drugega. Gnoj smo tudi kldali, ker ga je treba vsak dan, da se »živina« preveč ne umaže. Pa še druge stvari so na smotile, da smo morali molčati. Sicer pa o tem morda prihodnjič kaj več. Toda prav na tiho na uho, kajti take stvari se pri nas ne povedo na glas. Sicer pa bo govoril naš Fricl, ki se je vrnil v naše veliko veselje iz Butal. Sedaj bi naj poročali o novicah zadnjega časa. Zdi se nam, da bo najboljša, da naredimo le kratek pregled, da bodo kronisti dobili tisto nitko v spominu, ki veže dogodke, nazaj. Nekako koncem maja se nam je poročil g. Zorčič Viktor, trgovec. Po žensko si je šel v Sevnico. Ime ji je Ivanka, a doma je iz ugledne Bobničeve hiše. Mladima zakoncema kličemo na pot v življenje: Bilo srečno! — Potem smo imeli tudi sprejem v Marijin vrtec in prvo sv. obhajilo. V Marijin vrtec je bilo sprejetih 70 otrok, a prvo sv. obhajilo jih je prejelo 117. Kako so žareli obrazi otrok v sreči, ko so se poklanjali Mariji, a še bolj onih, ki so sprejeli prvič Gospoda v svoja srca! Prvoobhajance smo tudi pogostili, za kar gre vsa zahvala našim trgovcem, pekoma ter učitelstvu, ki nam je šlo blago-

hotno na roko. Vsem iskreni Bog plačaj! — Toda prezreti ne smemo dogodka, ki se nam bliža. Praznik bo namreč za našo celo faro. In pregovor pravi: Nove čevlje raztrgaš, a udeleži se nove maše! 15. t. m. jo bo daroval pri nas naš rojak in domačin Petančič Franc, gojenec 4. letnika mariborskega bogoslovnega učilišča. Redko se dogodi dandanes, da se kje vrši taka slovesnost. Zato pa mora tem bolj odjekniti v srcih faranov. In upamo, da se bo to tudi zgodilo. Saj se že danes vsa fara tega veseli in se pripravlja, da se obleče v slavnostno oblačilo za to slovesno priliko. Ti pa, g. novomašnik, vedi: Nebo Te je izbralo, saj si izšel iz revnih razmer, a nebo bo tudi rosilo blagoslov na Tvojo pastirsko pot, da ne omagaš pod bremenom, ki ga jemlješ na svoje rame. Zato korajžno zastavi korak v vinograd Gospodov, kaj značaje, blaži razprtije, lajšaj z nebeško tolažbo bolečine, žrtvuj se popolnoma za druge in zadovoljno bo Tvoje srce, a plačilo Tvoje Bog sam! Pozdravljen!

Iz zagrebške torbe. Vedno je pri nas dovolj novic, drugačnih in lepših od one, ki jo je včeraj razglašal »Večerni« prodajalec — od žene, ki je možu trebuh razparala —, pa ni bila ona »Kranjica« niti on »Kranjec«. Imamo lepših in bolj kulturnih. Od 60letnice zagrebške univerze na primer. Klobuk doli! Naši slovenski univerzi še brke niso mogle pognati, a hrvaška ima že častitljivo brado šestdesetletne dobe. Lepo je povedal ob svečanosti naše slovenske častitke ljubljanski rektor dr. Matija Slavič z željo, da kakor je bil hrvaški narod v zgodovini »Trdnjavski zid krščanstva« v turških časih, tako naj ostane za vedno to vseučilišče varna zakladnica hrvatske kulture. Z velikim ploskanjem je občinstvo sprejelo ta pozdrav. Selimo se! V mestu je to reden pojav okrog prvega, ker si vedno kdo najde »primernejše stanovanje, da ne rečem, »ker so ga ven vrgli«. Pa se selimo tudi mi — ne skot da bi nas ven vrgli, ampak ker smo res dobili »primernejši« prostor. To se pravi: ta »mim« je Slomškovo prosvetno društvo. Stari prostor, obstoječ iz ene same sobe, nam je postal pretesen, zato smo si poiskali novega, ki ima tri sobe, pa nas ne stane veliko več. Tam se bo, če Bog da, lahko naše prosvetno delo še vse lepše razvilo. To novo stanovanje je v Nikoličevi ulici, št. 10, 1. nadstropje. V najstrožjem središču mesta, na najbolje izbrani točki. Tudi pri Svetem Roku imamo nekaj novega. Tako so rekli dobre dušice, ko so vidale, da se obhajilo deli kar s »talerčkom«, da so za Jezusa že spodobi primernejša posoda — in v enem tednu je bil kupljen nov ciborij, majhen sicer, a velik dovolj, lep pa kot solnce. Zmiraj mora biti kaj, tako je prav! Pa še to je novo, da bomo tudi z moško nedeljo poskusili. Druga v mesecu naj bi bila za fante in može, da se pokažejo k Svetemu Roku že k prvi maši ob ¼ na 6. uro. V nedeljo je pa romanje. Nekaj tisoč Zagrebčanov se bo vzdignilo k Mariji Bistrici, da pohite romat. V soboto zjutraj že gre procesija iz Zagreba in zvečer pride tja. Vodi bo to romarsko procesijo sam novi nadškof. Mnogi

Pri astmi n bolezn srca, praš in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah n specerijskih trgovinah.

romarji gredo tja šele v nedeljo s posebnimi vlaki. Vrnejo se pravi romarji peš v pondeljek zvečer in jih ves Zagreb slovesno sprejme. Tako bodo poromali v nedeljo 8. julija.

Ajda.

V slovenskih deželah se je ajda vedno gojila v večjem obsegu. Ajdo opeva celo naša narodna pesem. V starih časih se je ajda gojila v večjem obsegu ne samo za zrno, temveč tudi kot zeleno hrano za živino in deloma za zeleno gnjenje. Ajda raste hitro, ne zahteva Bog ve kako dobre zemlje, zelena masa je velika in vsled hitrosti in bujnosti rasti uduši ves plevel na njivi.

Ko je umno kmetijstvo dognalo svojstvo metuljnic, da potom svojih koreninskih kvrčic vežejo zračni dušik ter bogatijo in poboljšajo tlo, so metuljnice (detelja, lucerna, seradela, graharica, lupina) začele izpodrivati ajdo kot živinsko krmo in zeleno gnojilo.

Ajda se danes goji samo za ljudsko hrano. Njeno zrno oziroma ajdova moka je po hranilnih snoveh enaka pšenični moki. Vsebuje skoraj v istem razmerju beljakovine in škrob, samo z razliko, da nima lepiva — glutena — in vsled tega ni sposobna za pecivo.

Tudi kot krma je ajda v zelenem stanju zelo krepka hrana in zavzema po hranljivosti vrednosti mesto med žitaricami in stročnicami. Preobilna krma v obliki zelene ajde pa povzroča pri živini srbečico in izpadanje dlake pri gotovih toplotnih in svetlobnih razmerah.

Ajda nima velikih zahtev glede vegetativnih činiteljev. Njena življenska doba od setve do žetve je razmeroma jako kratka — 10 do 12 tednev. Raste hitro in njene korenine imajo sposobnost črpati iz tal tudi ono hrano, katere na primer žitarice niso v stanju izkoristiti. Ajda lahko izkoristi na primer fosforno kislino težje toplivih spojin. Ajda tudi ne zahteva zemlje, ki je dobro in dalje časa pripravljena za selev. Uspeva v tleh, ki so šele neposredno pred setvijo preorana, uspeva tudi na izkrčeni gozdni zemlji itd.

Med našimi kmetovalci je vkoreninjena navada, da je za seme primerna najslabša in najlažja ajda, nekaj boljše kot ajdove pleve. To izvira gotovo iz tega, da je pridelek od ajde radi pozebe zelo negotov in se vsled tega noče riskirati dobro in jeklo zrno. Pregovor pravi: »Ne verjami ajdi, dokler cveti, žganci bodo še le od one, ki v kozolcu visi!«

Mnogokrat cveti ajda zelo bujno in vendar ne obrodi mnogo zrna. To se dogaja takrat, če je, ko ajda cveti, velika vročina in suša, megla ali dež, zelo vetrovno, kolebanje temperature itd.

Slaba rodovitnost ajde nastopa vsled tega, ker takšno vreme onemogoča oplojevanje cvetov. Za oplojevanje ajde pa so tudi žuželke zelo važne, posebno čebele, kajti samooplojevanje je pri ajdi skoraj izključeno. Nastopa samo v izjemnih slučajih. Oplojenje ajde se vsled tega lahko izvrši samo s pomočjo: 1. žuželk, 2. vetra, 3. drugovrstnih potresov ajdove bilke. Če izključimo te tri činitelje, je oplojevanje ajde nemogoče in vse bujno cvetenje nič ne koristi, kajti brez oploditve ni zrna.

Za pravilno uspevanje in zorenje potrebuje ajda v dovoljni meri vsa tri hranljiva sredstva: fosfor, kalij in dušik. Zato je primerno gnojenje z mešanim gnojilom, ki vsebuje vsa ta tri hraniva. Takšno gnojilo je na primer: Nitrofoskal-Ruše. Za lažje tlo je to gnojilo zelo priporočljivo.

Marijino življenje:

Kartuzijanski brat Filip je spesnil Marijino življenje v čudovitih verzih. Na slovenski jezik je to delo prestavil č. g. Matija Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Kakih 60 knjig je še na razpolago. Oddajamo jih po 6 Din. Naročila sprejema

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Če se seje ajda na težjem tlu, peščeni ilovci, humozni ilovci, laporastem tlu itd., je priporočljivo gnojiti samo s fosforinim in dušičnim gnojilom, ker najde ajda dovolj kalijevih snovi v takšnih tleh. V tem slučaju se priporoča mešano gnojilo Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika in 12% fosforne kisline.

Samo v slučaju, da je v teh dovolj kalija in dušika, naj se gnoji ajdi samo z fosforinimi gnojili. V nasprotnem slučaju se mora tudi ajdi gnojiti s polnim mešanim gnojilom.

Ker ima ajda razmeroma kratko življensko dobo, mora imeti vso potrebno hrano takoj na razpolago, zato se mora spraviti gnojilo takoj pri oranju v tlo.

Ajda je za naše slovenske pokrajine kot vmesni posevek in z ozirom na veliko hranilno vrednost ajdove moke velikega pomena in vsled tega je potrebno, da vprašanju pravičnega gnojenja in pravilne izbire ajdovega semena posvetimo v letošnjem poletju večjo pozornost in da ajdi dobro postrežemo. Letos, ko je tako zgodnje leto, bo imela ajda dovolj časa izdelati zrno in bo predvidoma dobro obrodila. Ker so ozimna žita slabo prezimila in imajo naši kmetovalci vsled tega malo žita, jim bo ajda zelo dobro došla. Zato posežite pri setvi po umetnem gnojilu: **Nitrofosu in Nitrofoskalu**, ki povzroča bujno rast, obilno cvetja in jeklo zrna.

Ing. J. Teržan.

Modri osat.**Nenaden obisk tovariša.**

»Zagrešil sem zločin«, je rekel, »storil sem nekaj hudega in do tega je prišlo takole: Stanoval sem tedaj v gosposki hiši iz 18. stoletja, ki je stala čisto na samotnem in je bil mogoč iz nje razgled po najbolj divjih točkah bretonske obali na severnem Francoskem.

Nekega deževnega večera sem čul, da nekdo trka na hrastova vežna vrata. Vzel sem svetilko in sem se podal odpirat. V dežju sta stala moški ter ženska. Pozval sem ju, naj vstopita.

Moški, velik ter močan človek hudega pogleda, me je vprašal: »Ali me ne poznate več?«

Podržal sem luč bliže njegovemu obrazu in počasi se mi je vračal spomin na nekdanjega šolskega tovariša.

Uganil sem. Bil je resnično moj sošolec. Odkrito moram priznati, da baš na tega tovariša me niso vezali prijetni spomini. V šoli je bil na glasu kot prepirljivec, surovež ter pretepač. Nakar se nisva marala. Naravnost bal sem se ga ter se ga ogibal po možnosti.

»Najina navzočnost tukaj se vam bo zdela čudna... Z ženo potujem v odprtem avtomobilu po Bretagni (severna pokrajina na Francoskem). Dobrih 500 m od tod se mi je pokvaril avtomobil. Bila je že noč. Kmečki fant mi je

imenoval vaše ime in me je napotil do vas. Radi tega sva se drznila do vašega stana, vas prosiva za prenočišče, ker sicer sva zgubljena v tem čisto pustem kraju. Jutri bom že spravil avto zopet v tek. Le nocojšnji večer pri dežju in viharju je bilo popraviljanje nemogoče.«

Oba sem sprejel pod streho in sem jima odkazal sobo.

Nežna ter mило gledujoča gospa se je že po svoji zunanosti odbijala od odurne močeve surovosti. Imela je lepe, čiste ter modre oči. Njene roke so bile izredno ljubke, njena usta je obletaval žalosten nasmeh.

Takoj po večerji se je odpravil moj nekdanji tovariš s svojo ženo k počitku.

Nekaj minut pozneje sem čul rahle korake. Bila je mlada gospa. Vrnila se je k meni in me prosila za vžigalice.

V trenutku, ko sem ji izpolnil prošnjo, je rekla zaupljivo:

»On že spi. Kar oblečen se je vrgel na posteljo. Poznam ga. Ne bo se prebudil do jutraj.«

Ker ji je bilo videti, da ni utrujena, sem jo povabil, naj prisede z menoj k peči, kjer ji bo toplejše nego zgoraj v sobi. Bila je takoj pri volji. Sedla sva oba in poslušala piskanje ter tulež vetrin in tiktanje velike ure.

Gospa je postajala vedno bolj zaupljiva. Omožena je bila dve leti in od prvega dne skupnega življenja ji streže mož po življenju. Skraja nisem verjel njeni trditvi, a nadaljnja pojasnila so me prepričala, da se je je res hotel znebiti celo za ceno njenega življenja.

Zaupala mi je presneto zamotano zgodbo. Bil sem si na jasnem, da imam pred seboj žensko bitje, ki je bilo od staršev izredno strogo vzgojeno. Ko je odrasla, je žadela v mojem tovarišu na neizprosne gospodarja, da — rablja!

Bil sem ves presunjen radi usode nedolžne žrtve, ki je prenašala vse križe in težave z občudovanja vredno potrpežljivostjo. Svojo žalostno zgodbo je zaključila:

Strašno! Kaj naj počnem? Vem sigurno, da me bo ubil lepega dne. Tokrat moram z njim ob robu skalovja. In sunek in končala bom v prepadu. Življenje je zame pekel. Najbolje bi bilo, če bi že bilo kmalu vsega konec!«

Grozno maščevanje.

Drugo jutro sem spremljal tovariša k avtomobilu. Napaka v avtomobilu je bila težjega značaja, nego je zgledala na prvi pogled. V mesto je moral poslati po nadomestni del. Pred dvema dneva mi ni bilo misliti na nadaljevanje potovanja.

Na povratku sva prišla do zaliva, v katerega se je iztekal v morje majhen potok. Podala sva se preko ozke brvi in potem po poti ob robu skalovja. Naenkrat je zagledal moj tovariš na drugi strani zaliva modri osat, ki je tamkaj kljuboval silam viharjev.

Oh! je zaklical. Njen najljubši cvet. Prinesem ji ga!

Te njegove lažnive besede so me naravnost ogorčile. Zakaj za božjo voljo si je nadjal ta zahrbtni krvnikov pomagat krinko skrbnega moža? Taka hinavščina je presežala že vse meje!

Splezal je po skalah navzdol in je položil nogo na pesek, da bi prišel na drugo stran neznatnega zaliva.

V tem trenutku je pričelo moje srce močno nabijati. Baš ono mesto je bilo v celi divjini znano kot najbolj nevarna točka ob celi obali. Pesek je bil ob robu strnjen, proti sredini razrahljan in je pogoltnil neizprosno nepredvidenost, ki se je zgubil na navidez nedolžno ravnicu. Ozrl sem se. Nikjer nobene priče. Naenkrat se me je oprijela strašna misel, ki me ni več spustila. Meni ni bilo treba le nič govoriti in svariti, mož bo šel mirno naprej in zginil v prepadu. Strahotni trenutek jasnega premisleka! Ali bi naj poklical, zakričal, mu rešil življenje? Ali naj molčim in otmem nesrečno ženo? Zakril sem si oči z rokami in podaljšal boj z lastno vestjo. Ko sem zopet odprl oči, sem videl, kako je skušal tovariš izvleči obe nogi, s katerima je tičal že do kolena v pogrezajočem se blatu in pesku. Pri naporu za življenje je zgubil ravnotežje. Pogrezal se je počasi v obrazom proti meni. Kričal je na pomoč iz polnega grla. Njegove obupne klice je razblinjal veter. Že mu je segal pesek do ust. Nekaj časa je še mahal z roko nad površjem, nato je zginila tudi ta...

Po vrnitvi na dom sem moral sporočiti mladi gospe grozno novico, ki pa ni napravila na njo nobenega vtisa. Priznati moram, da me ženina ravnodušnost nikakor ni presenetila.

Prebridka resnica.

Takoj isti večer po smrtni nesreči sem spravil mlado vdovo k njenim staršem.

Na njenem domu sem zvedel strašno istino... Mlada žena je bila zmešana pameti in se ji je dozdevalo, da jo nekdo neprestano preganja ter ji streže po življenju. Njen mož, ki jo je ljubil s celim srcem, je storil vse, da bi jo obvaroval pred norišnico.

Domisljal sem si, da sem prevzel vlogo maščevalca, a sem bil navaden, morilec povsem nedolžne žrtve...

Točno 1.000 cerkv. pesmi**se nahaja v Vencu sv. pesmi.**

V Vencu se nahajajo pesmi za vse različne prilike, za sv. mašo, za popoldansko službo božjo, za advent, božič, veliko noč, za praznike raznih svetnikov, za posebne prilike, kot pri poroki, pri pogrebu, pri misijonih, novomašnikom, za birmo, za nove orglje, za razne cerkvene bratovščine itd.

Pesmi se lahko uporabljajo tudi za citate v cerkvenih govorih, za deklamacije pri raznih prireditvah. Prepevaj Gospodu vsa zemlja — pravi sv. pismo. Kakor smo sv. pismo dali narodu po lastnih cenah, tako dajemo tudi to lepo knjigo, ki je enaka po obsegu — ima 532 strani — po enakih cenah: broširan izvod 6 Din. v polplatno vezan 8 Din, v celo platno 15 Din, poština posebej.

Organisti, ker ste junaki, poiščite na te pesmi melodije, pa boste imeli za vsako priliko primerno pesem!

Venec sv. pesmi se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.